

תוצאות ראשונות הקדמיות מהניסוי הבינלאומי בישראל

משה הימן, "און"

כידוע, ערכנו בארץ ניסוי להשוואת חמישה קווים פריזיים בעולם, שהיו היותר טובים בניסוי הבינלאומי הגדול בפולין. להשוואה משמשות הפעם בנות של פרים נבחנים, שנבחרו על ידי נציגי הארצות עצמם. בוצעו 9500 הזרעות מ-25 פרים (5 מכל ארץ) ב-100 עדרים קיבוציים על עגלות בלבד. מסרנו דו"ח על כ-5000 המלטות, תוצאות ההזרעות האלה. ברענן שיום את הניסוי פירסם ניתוח סטטיסטי של נתוני ההתעברות, אופן ההמלטה ותמותת ולדות. חלק של בנות הפרים המשתתפות בניסוי המליטו בסתיו ולגביהן יש בידינו תוצאות ראשונות, הן ממבחן הגוף והעטין והן ממבחן זמני שנערך על יסוד תנובות חלקיות התחלתיות של בנות הניסוי הראשונות.

טבלה 1. מבחן תנובה ראשון לפרי הניסוי 28.2.85

הארץ	הפר	בנות	י"ח	חלב	חמ"מ ה.ח.	א.ה.	ממוצע בנות לארץ	א.ה.
ארה"ב	פורד	36	155	+480	+378	+350	163	+186
	סטרים	23	117	+385	+307	+255		
	אדמירל	34	145	+228	+262	+243		
	להדל	22	134	+ 48	+ 31	+ 25		
	שיד	19	165	+183	+194	+158		
	דנבר	29	135	+ 52	+ 55	+ 86		
קנדה	סטרלייט	32	186	+ 17	+ 63	+ 54	132	- 91
	קמפ	25	160	-265	-224	-187		
	שייך	27	122	-309	-250	-211		
	לסטר	31	126	-112	- 81	- 69		
	ברנט	17	131	- 28	- 55	- 44		
ניו זילנד	שמרוק	25	142	-610	-503	-422	151	-333
	בלייר	34	149	-259	-228	-197		
	אשטון	35	156	-616	-567	-490		
	מהנה	25	142	+ 29	+ 91	+ 76		
	מייק	32	129	-777	-735	-630		
שוודיה	סלס	27	122	-280	-244	-182	166	+ 8
	פרקט	28	154	-143	-138	- 77		
	פקס	35	160	+221	+244	+246		
	אמרץ	38	146	-125	- 70	- 41		
	ליפט	38	164	+ 54	+ 86	+ 96		
ישראל	חשמן	40	142	+156	+145	+147	192	+348
	שפן	31	152	+282	+240	+240		
	פרחח	42	142	+516	+479	+449		
	עמיר	42	137	+323	+280	+275		
	גיוס	37	154	+801	+691	+630		

ה.ח. הפרש חזוי א.ה. אמדן הורשה

מבנה הגוף של המבכירות

שיפוט ראשון של מבכירות בנות פרים מ־4 הארצות אשר משתתפות בניסוי הבינלאומי בעדרים קיבוציים בארץ בוצע בסתיו 1984, כרגיל ב"און" על ידי שופט מקצועי. שפטנו לפי השיטה הליניארית את המבכירות שהמליטו עד כה באזור "און". נמצאו מעל 100 מבכירות מכל ארץ, בנות של 5 פרים בכל קבוצה.

את התכונות בהן הסיכום הליניארי זהה לסיכום לפי השיטה הערכית הקודמת, סיכמנו בנקודות כמו קודם. זה כלל את התכונות גודל, אופי חלבני, עטין קדמי ועטין אחורי.

לעומת זה, את התכונות בהן הממוצע הוא הרצוי (7) וכל סטיה לצד זה או אחר מתארת את המבנה הביולוגי שלה, צריך לסכם במחשב לפי סטיות בחישוב סטית התקן. מכיוון שסיכמנו ידנית, חישבנו את חלוקת הנשפטות באחוזים לפי התוצאות בניקוד התכונה.

תכונות אלה כוללות רגליים וצורה ומיקום הפטמות. הפעם לא שפטנו את הישראליות שבניסוי ונעשה זאת בשיפוט החוזר באביב, כשנשפוט את יתר המבכירות שהמליטו בינתיים.

לפי תוצאות אלה, הקנדיות מצטיינות בכל התכונות מחוץ לאופי החלבני, בו האמריקאיות הן הראשונות, וזה כנראה גם קורלטיווי עם התנובות.

במיקום הפטמות (התכונה הקריטית אצלנו) האמריקאיות והשוודיות הן הגרועות מכולן. כנראה רכשנו בעיה זו מארה"ב על ידי הפרים בעלי הרמה הגבוהה במבחן התנובה, מהם הבאנו בעבר זרמה ל"עתודות" בארץ. הניווילנדיות הן יותר קטנות מכולן ופחות בעלות אופי חלבני.

תוצאות אלה הן הקדמיות ומצביעות על כיוון בלבד במבנה זני הבקר הפרזויים השונים.

טבלה 2. תוצאות שיפוט ראשונות מהניסוי הבין לאומי בישראל

מוצא אב המבכירות	מספר מבכירות בשיפוט	גודל	אופי חלבי	רגליים (%)						צורת פטמות (%)				מיקום פטמות (%)			ממוצע ניקוד
				ישראל 5-6	בינוני 7	כמויות 8-9	ממוצע ניקוד	עטין קדמי	עטין אחורי	קצר 5-6	בינוני 7	אורך 8-9	רחוק 5-6	בינוני 7	קרוב 8-9		
ארצות הברית	107	8.11	8.27	20.1	76.8	3.1	6.82	7.91	7.96	9.0	73.6	17.4	62.0	37.2	0.8	6.25	
קנדה	100	8.15	7.99	34.5	55.5	10.0	6.85	8.08	8.32	7.6	82.4	10.0	37.8	54.6	2.8	6.68	
שוודיה	111	7.69	7.66	30.5	64.7	4.8	6.70	7.66	7.49	7.8	78.3	13.9	63.9	35.3	0.8	6.17	
ניו-זילנד	106	7.05	7.54	17.4	73.7	8.9	6.90	7.99	7.62	9.1	70.4	20.5	52.0	42.4	5.6	6.45	

הערות למבחן התנובה (טבלה 2)

מהטבלה הזאת אפשר להיווכח, שבאחוז השומן הקנדים והניוילנדים ובמידה פחותה גם השוודים מופיעים כחיוביים.

לסיכום אני חוזר ומדגיש, שתוצאות אלה צריך לקבלן בזהירות כגישוש ראשון של הצפוי אנו חוזרים ומבקשים את המשקים לעמוד בהתחייבותם/התחייבותינו, ולא להוציא מבכירות מהניסוי בגלל תנובות, אלא להחזיקן עד לתחלובה השניה!

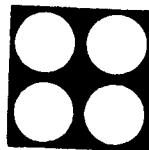

את הממוצע של כל ארץ יש לראות כהתרשמות ראשונה בלבד, כי מספר הבנות עדיין קטן והתיקונים משפיעים מאד בגלל התנובות החלקיות, גיל המבכירות ומספרן המועט. אין גם אפשרות להשוואה ישירה בין הארצות בניסוי, אלא יש להתחשב במיקום הפרים בניסוי בתוך "הליגה הלאומית" שלהם עצמם. למשל, בין הפרים האמריקאיים שבניסוי יש רק אחד בין 10% הנבחנים הטובים ביותר בארה"ב (90 Percentile), בזמן שהפרים שלנו בניסוי הם הטובים ביותר בארץ.

ע.נ.ת מחשבים

ברור חיל עיבוד נתונים ותכנון מערכות

קיבוץ ברור חיל, מיקוד 79195, טל' 051-93705-16

לשרות המשק החקלאי:

● ניהול ממוחשב של ספר העדר

תוכנה מקיפה מותאמת לדרישות התאחדות מגדלי הבקר בישראל, עובדת במחשבי י.ב.מ. S/38 ; S/36 ; S/34

● "מיטב" – להזנה אופטימלית של בעלי-חיים

תכנה המחשבת מנה אופטימלית לפי קבוצות הזנה או לכלל העדר. עובדת במחשבי י.ב.מ. S/34 ו-S/36

בפיתוח: סיכומי הזנה וקשר ON LENA למכוני חליבה